

Sygn. akt I C 1866/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SR Wioletta Sychniak

Protokolant: staż. Aleksandra Sikora

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2021 roku w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

przeciwko J. D.

o zapłatę

zasądza od J. D. na rzecz Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 29 000 (dwadzieścia dziewięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5050 (pięć tysięcy pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1866/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 14 lutego 2019 roku Kancelaria (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. wniosła do Sądu Rejonowego w Sieradzu o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenie od J. D. kwoty 29 000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od 1 października 2018 roku do dnia zapłaty. Powódka wniosła również o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu Powódka wskazała, że Pozwany zawarł z L. K. (1) umowę pożyczki za towar pozostały po wspólnie prowadzonej działalności gospodarczej. Spłata miała zostać dokonana do 30 września 2018 roku. Strona powodowa wskazała również, że nabyła wierzycelność w drodze umowy cesji od pierwotnego wierzyciela L. K. (1). **/pozew k.3 – 4/**

Sąd Rejonowy w Sieradzu w dniu 5 września 2019 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniając powództwo w całości.

/nakaz zapłaty k.25/

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, złożonym w dniu 8 października 2019 roku, J. D. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od Powoda na jego rzecz kosztów postępowania. Pozwany podniósł zarzut braku właściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Sieradzu.

W uzasadnieniu Pozwany wskazał, że nigdy nie otrzymał kwoty pożyczki. Wraz z L. K. (1) prowadzili działalność w formie spółki jawnej pod firmą (...). Kwota 30 000 złotych, wynikająca z umowy z dnia 23 września 2016 roku, dotyczyła zapłaty za materiały pozostawione po zakończeniu działalności, które przejął Pozwany. Pozwany podniósł,

że zawarł w/w umowę z uwagi na to, że L. K. (1) uzależnił sprzedaż nieruchomości od złożenia przez Pozwanego oświadczenia o zobowiązaniu się do zapłaty kwoty 30 000 złotych.

/sprzeciw od nakazu zapłaty k.28 – 29/

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2020 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi.

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2020 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu zmienił postanowienie z dnia 15 kwietnia 2020 roku i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi. ***/postanowienia k.36, 48/***

Na rozprawie w dniu 7 lipca 2021 roku J. D. oświadczył, że spłacił kwotę 1 000 zł na rzecz Powódki.

/protokół rozprawy k.74-75 i 77 [znacznik czasowy 00:04:54]/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. D. i L. K. (1) prowadzili wspólnie działalność gospodarczą (...) Budowlana spółka jawna. Spółka została rozwiązana, a po spółce pozostał majątek m.in. w postaci nieruchomości oraz materiałów budowlanych. Nieruchomość została sprzedana, a środki zostały z tego tytułu rozdzielone pomiędzy współnikami, natomiast materiały budowlane przejął pozwany J. D..

Pozwanemu zależało na sprzedaży nieruchomości. Byli współnicy byli umówieni na termin zawarcia umowy sprzedaży u notariusza. W dniu, w którym miało dojść do sprzedaży nieruchomości, w kancelarii notarialnej, L. K. (1) przedstawił J. D. projekt umowy pożyczki na 30 000 złotych. Od zawarcia tej umowy uzależnił sprzedaż nieruchomości i podpisanie aktu notarialnego.

J. D. był zaskoczony sytuacją. Zależało mu na sprzedaży nieruchomości. Zdecydował się zawrzeć umowę proponowaną przez byłego współnika.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 23 września 2016 roku J. D. zawarł z L. K. (1) umowę, która została zatytułowana „pożyczka”. W projekcie umowy przygotowanym przez L. K. (1) zostało zawarte sformułowanie: „strony ustaliły spłatę pożyczki do dnia 30 września 2016 roku”. Pozwany naniósł w dokumencie poprawki, polegające na wykreśleniu słów „pożyczki” i nadpisaniu „za towar” oraz wykreśleniu „30 września 2016 r” i nadpisaniu „30.09.2018”. W miejscu naniesionych poprawek widnieją parafy Pozwanego. Umowa została podpisana przez obie strony, na umowie widnieje również odrębna adnotacja Pozwanego „spłata w ratach bez odsetek do 30.09.2018” wraz z parafą.

/bezsportne, umowa z dnia 23 września 2016 roku k. 5/

W dniu 28 marca 2017 roku L. K. (1) i M. K. zawarli z Kancelarią (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. umowę cesji wierzytelności, która przysługiwała L. K. (1) względem J. D. z tytułu zawartej umowy z dnia 23 września 2016 roku na kwotę 30 tysięcy złotych. ***/umowa cesji k. 5-7/***

Pismem z dnia 30 marca 2017 roku Powódka powiadomiła Pozwanego o przelewie wierzytelności oraz wezwała go do zapłaty kwoty 30 000 zł wraz z odsetkami w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma. Wezwanie zostało doręczone Pozwanemu w dniu 31 marca 2017 roku.

/zawiadomienie o przelewie wierzytelności i potwierdzenie odbioru przesyłki k.7v/

W dniu 6 lipca 2017 roku Powódka wniosła przeciwko Pozwanemu pozew o zapłatę kwoty 30 000 złotych do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. W dniu 18 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo jako przedwczesne.

/pozew k. 2-3, wyrok z 18 czerwca 2018 roku z uzasadnieniem k.59-61 - w załączonych aktach sprawy XIII GC 3375/17/

J. D. złożył w dniu 12 października 2018 roku do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wniosek o zawiązanie do próby ugodowej Kancelarię (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł.. Wnioskodawca zaproponował zawarcie ugody w sprawie zapłaty kwoty 29 000 zł w 29 ratach miesięcznych - tytułem spłaty umowy z dnia 23 września 2016 roku zawartej pomiędzy J. D. a L. K. (1) - z zastrzeżeniem, że zawarta ugoda wyczerpie wszelkie roszczenia istniejące między stronami. Nie doszło do zawarcia ugody.

/wniosek o zawiązanie do próby ugodowej k. 4-5, protokół z rozprawy z dnia 17 stycznia 2019 roku k. 19 – w załączonych aktach sprawy XIII GCo 351/18/

Pismem z dnia 17 stycznia 2019 roku Powódka wezwała Pozwanego do zapłaty kwoty 29 000 zł wraz z odsetkami w terminie 7 dni od dnia doręczenia pozwu. Pozwany odebrał korespondencję 4 lutego 2019 roku.

/wezwanie do zapłaty k. 9, potwierdzenie nadania k. 10,

potwierdzenie odbioru przesyłki k.11/

Pozwany zapłacił Powódce 1000 złotych z tytułem części należności z umowy zawartej w dniu 23 września 2016 roku.
/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie: dokumentów (również kopii dokumentów, których wiarygodności strony nie kwestionowały) i wyjaśnień Pozwanego złożonych na rozprawie w dniu 7 lipca 2021 roku.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt. 2 k.p.c. pominął dowód z zeznań świadka L. K. (1) na okoliczność podpisania dokumentu zatytułowanego „pożyczka”. Okoliczności, na które miałby zeznawać świadek, po złożeniu wyjaśnień przez Pozwanego, okazały się bezsporne. W szczególności Pozwany na rozprawie w dniu 7 lipca 2021 roku przyznał, że podpisał przedmiotową umowę oraz, że zobowiązał się do zapłaty kwoty 30 000 zł z tytułu nierozliczonych materiałów budowlanych, które pobrał po zakończeniu umowy spółki. W tych okolicznościach zbędne było przesłuchanie świadka.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie Powódka dochodziła kwoty 29 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 1 października 2018 roku do dnia zapłaty z tytułu niewykonania umowy, określonej mianem „pożyczki”, którą pierwotny wierzyciel zawarł z Pozwanym. Powódka przedstawiła umowę cesji wierzytelności na dowód swojej legitymacji procesowej czynnej. Pozwany zarzucił, że zawarta umowa nie była umową pożyczki i została zawarta pod presją L. K. (1). Nadto podniósł, że nie sprzedał jednak przejętych materiałów budowlanych, które były złej jakości. W konsekwencji, nie rozliczył się z byłym współnikiem

Podkreślenia wymaga, że okoliczności faktyczne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy były bezsporne. Istotą sporu była ocena prawna umowy zawartej w dniu 23 września 2016 roku pomiędzy Pozwanym i L. K. (1).

W pierwszej kolejności należało ocenić charakter umowy, na którą powoływała się strona powoda, z której wynikać ma zobowiązanie Pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Stosownie do art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. W tym miejscu należy również podnieść słuszny pogląd Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, wyrażony w wyroku z dnia 9 czerwca 2015 roku (sygn. sprawy III AUa 781/14), który stwierdził, że: ***„nie nazwa zawartej umowy, ale rzeczywisty jej przedmiot, a także rodzaj i okoliczności jej wykonania świadczą o typie umowy.”***

Omawiana umowa została zawarta między byłymi wspólnikami po zakończeniu współpracy gospodarczej. Zarówno J. D., jak i L. K. (1), dążyli do podziału majątku spółki jawnej po jej rozwiązaniu, m. in. sprzedając nieruchomości. W skład majątku spółki wchodziła m. in. nieruchomość oraz ruchomości w postaci materiałów budowlanych. Bezspornie pozwany J. D. po zakończeniu umowy spółki jawnej przejął materiały budowlane, które należały wcześniej do majątku spółki, a L. K. (2) oczekiwał z tego tytułu rozliczenia. Zawarta umowa zdaniem Sądu miała na celu głównie rozliczenie stron z majątku spółki, co jest zgodnie z art. 82 § 2 k.s.h. który reguluje zasady podziału majątku spółki po jej rozwiązaniu. Należy jednak zwrócić uwagę, że przepis ten nie ma charakteru normy bezwzględnie obowiązującej; strony mogą dokonać wzajemnych rozliczeń zgodnie z ich wolą. Były wspólnik Pozwanego wcześniej przygotował umowę, określoną jako „pożyczka”. Jednak Pozwany przed jej podpisaniem dokonał poprawek w treści umowy (zostało skreślone sformułowanie „pożyczki” i zastąpione sformułowaniem „za towar” oraz została zmieniona data płatności z „30 września 2016r” na „30.09.2018”). Zgodnie z art. 68 k.c., przyjęcie oferty dokonane z zastrzeżeniem zmiany lub uzupełnienia jej treści poczytuje się za nową ofertę. Pozwany nie zgodził się na treść umowy zaprezentowanej przez L. K. (1) i dokonał zmian w jej treści. L. K. (1) nie sprzeciwił się wprowadzonym zmianom i podpisał umowę po naniesieniu poprawek, zachowując egzemplarz umowy dla siebie, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia nowej oferty przez L. K. (1) w sposób milczący.

Nie ulega więc wątpliwości, że przedmiotowa umowa, zawarta w dniu 23 września 2016 roku pomiędzy L. K. (1) i J. D., nie jest umową pożyczki, a umową nienazwaną. Zgodnie z art. 65 § 2 k.c., w przypadku umów należy raczej badać jaki był zgody zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Samo nadanie umowie tytułu „Pożyczka” nie oznacza, że strony zawarły umowę tego rodzaju. Strony omawianej umowy dążyły do rozliczenia z tytułu zakończenia działalności spółki i w tym zakresie ich zamiary były zgodne. Pozwany naniósł w treści umowy poprawki zmierzające do nadania jej treści odpowiadającej rzeczywistej woli stron. Jak sam przyznał, nie zauważył samego tytułu umowy, dlatego tytuł umowy nie został zmieniony.

Późniejsze zachowanie Pozwanego również wskazywało, że byli wspólnicy zawarli ze sobą umowę o częściowe rozliczenie majątku spółki jawnej. Pozwany w październiku 2018 roku wniósł do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wniosek o zawiązanie do próby ugodowej, w którym sam stwierdził, że przedmiotowa umowa miała na celu rozliczenie wspólników (fragment uzasadnienia wniosku z załączonych akt sprawy o sygn. XIII GCo 351/18 – „W dniu 23 września 2016 r. J. D. i L. K. (2) zawarli umowę pożyczki za towar pozostały z majątku spółki jawnej, którą strony rozwiązały w 2014 roku”). Wskazać należy, że Pozwany z własnej inicjatywy złożył powyższy wniosek o zawiązanie do próby ugodowej, a zatem miał świadomość, że zawarł umowę z L. K. (1) oraz, że uchybił zobowiązaniu.

Biorąc pod uwagę okoliczności zawarcia umowy i rzeczywistą wolę stron, jednoznacznie prezentowaną przy zawieraniu umowy, pozostawienie tytułu „Pożyczka” nie ma znaczenia dla oceny charakteru, ważności i skuteczności umowy.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy stwierdzić, że Powódka ma legitymację czynną procesową w niniejszej sprawie. W załączniku do umowy cesji z dnia 28 marca 2017 roku wskazano, że wierzytelność pochodzi z umowy pożyczki na 30 000 zł z dnia 23 września 2016 roku. Pomimo, iż Sąd stoi na stanowisku, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy pożyczki, lecz umowy nienazwanej, to jednak przedmiot cesji istniał. Ponownie należy odwołać się do art. 65 § 2 k.c., zgodnie z którym w przypadku umów należy raczej badać jaki był zgody zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Strony przedmiotowej umowy cesji wskazały jej przedmiot według oznaczenia znajdującego się na dokumencie, z którego wywodzą wierzytelność wobec Pozwanego. Przedmiotowa umowa została nazwana przez samego autora jako „pożyczka”, a zatem nie można mieć wątpliwości że bez względu na jej rzeczywisty charakter i cel, wynikająca z niej wierzytelność była właśnie przedmiotem cesji.

Odnosząc się jeszcze do zarzutów Pozwanego:

Zgodnie ze stanowiskiem Pozwanego, zawarł on przedmiotową umowę z uwagi na stanowisko wspólnika, który zagroził, że nie podpisze umowy sprzedaży nieruchomości, jeśli Pozwany nie zawrze z nim przedmiotowej umowy.

Pozwany na rozprawie w dniu 7 lipca 2021 roku oświadczył, że „Pan K. postawił mnie pod ścianą, zagroził, że nie podpisze aktu notarialnego, jeśli nie podpisze przedmiotowego dokumentu”.

Art. 82 k.c. stanowi, że nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie nie zachodzi jednak wada oświadczenia woli. W pierwszej kolejności, należy przypomnieć, co zostało wskazane wcześniej, że Pozwany przed podpisaniem umowy dokonał poprawek w tekście umowy, co zostało przyjęte w sposób milczący przez byłego współnika. Dana okoliczność wyłącza możliwość zastosowania art. 82 k.c., ponieważ Pozwany miał możliwość swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia woli. W drugiej kolejności należy natomiast wskazać, że jeśliby Pozwany zawarł umowę będąc do tego przymuszonym, to nieracjonalne byłoby z jego strony składanie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

Zgodnie zaś z art. 86 k.c. złożenie oświadczenia pod wpływem groźby istnieje wówczas, gdy z okoliczności wynika, że ten, kto złożył oświadczenie mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. W niniejszej sprawie strona pozwana nie wskazała, że była w takiej okoliczności ani w żaden sposób nie udowodniła takiej sytuacji.

Pozwany podniósł również, że nie sprzedał towaru, ponieważ były to półprodukty z krótkim terminem przydatności oraz produkty z wystawy, które były niekompletne i zniszczone, a co za tym idzie nie rozliczył się z byłym współnikiem. Otóż z treści omawianej umowy z 23.09.2016 r. w żaden sposób nie wynika, aby zapłata 30 000 zł została uzależniona od uprzedniej sprzedaży przejętego przez Pozwanego towaru. W umowie jednoznacznie oznaczono termin zapłaty bez żadnych dodatkowych warunków. Z tego powodu okoliczność, czy Pozwany sprzedał przejęty towar, pozostaje bez znaczenia dla oceny zasadności powództwa.

Reasumując: Pozwany zawarł z L. K. (1) umowę dotyczącą rozliczeń za pozostałe po spółce materiały budowlane. Zgodnie z umową, Pozwany zobowiązany był zapłacić L. K. 30 000 zł w terminie do 30.09.2018 roku. Bezspornie Pozwany zapłacił z powyższego tytułu 1000 zł, nie zapłacił pozostałej kwoty, tj. 29 000 złotych. Z uwagi na cesję wierzytelności, Pozwany jest zobowiązany zapłacić tę kwotę Powódce jako nabywcy wierzytelności.

Z uwagi na powyższe, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Strona powodowa ma prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy, w przypadku braku spłaty do dnia 30 września 2018 roku wierzyciel ma prawo naliczać odsetki ustawowe za opóźnienie. Z uwagi na powyższe, Sąd zasądził również żądane odsetki do należności głównej.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Strona powodowa wygrała proces w całości, a zatem należy się jej od Pozwanej zwrot kosztów procesu w łącznej wysokości 5050 zł, na którą złożyły się: uiszczona opłata od pozwu – 1450 zł oraz koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 3600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych).